

๒.๖ ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ส่งเสริม

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ ผ่านนโยบายจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยได้จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพในสถานศึกษา สู่การมีงานทำในอนาคต ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ในแผนปฏิบัติการประจำปีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยได้กำหนดเป็นจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑ ให้ทุกโรงเรียน ดำเนินการ ๑ โรงเรียน ๑ ทักษะอาชีพ และได้จัดทำหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพ ในรายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะ ๔ ด้านได้แก่ ๑. ด้านทักษะอาชีพ ๒. ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ๓. ทักษะการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ๕. การมีรายได้ระหว่างเรียน ได้วิเคราะห์การขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ จากเวทีเสวนาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ สู่การมีงานทำในอนาคต ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. โรงเรียนขยายโอกาสทุกโรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ในรายวิชาเพิ่มเติม , กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้แก่ ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้, ชุมนุม, ชมรม

๒. รูปแบบการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีรายได้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต ๑

๓. จัดประสบการณ์ผ่านร้านค้า/สหกรณ์ ภายในโรงเรียน โดยนักเรียนจะได้รับเป็นเงินปันผลในสหกรณ์ , บางแห่งให้เป็นค่าจ้างให้นักเรียนที่มาดำเนินการ , บางแห่งเก็บรวบรวมไว้เพื่อพานักเรียนที่จะจบการศึกษาไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด เป็นต้น

๔. จัดประสบการณ์เพียงแค่มืออาชีพให้นักเรียนเท่านั้น เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องการตลาดในชุมชน เช่น บางโรงเรียนสอนเรื่องการทำอิฐบล็อก ซึ่งนำมาใช้ในการปฏิรูปทัศนในโรงเรียนไม่เพียงพอต่อการจำหน่ายในชุมชน

๕. โรงเรียนบางแห่งที่ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร ได้แก่ การปลูกผัก , เลี้ยงปลา , เพาะเห็ด จะนำผลผลิตมาให้โครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ได้นำแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ) เข้ามาการบูรณาการ การพัฒนาศักยภาพนักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน ทั้ง ๘ โรงเรียน ซึ่งใช้นโยบายเร่งดำเนินการ : ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครองทั้ง ๖ ด้าน ในประเด็นด้านที่ ๖ ให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะฝีมือตามมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน นโยบายการจัดการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมาย คือ มีผู้เรียนเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนา โดยให้ผู้เรียนมีวิถีคิดและทักษะที่เป็นสากลสอดคล้องกับพลวัตในศตวรรษที่ ๒๑ ควบคู่ไปกับสำนึกและความเข้าใจในความเป็นไทย ทั้งในเชิงโครงสร้างและในเชิงการเรียนรู้ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการศึกษาให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพในทุกมิติ ให้กับผู้เรียนทุกช่วงวัย การศึกษา เพื่ออาชีพ และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ผู้จบการศึกษามีอาชีพ และรายได้ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพและคุณภาพชีวิตที่ดี มีส่วนช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกได้ เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีความรู้ ความสามารถ

และทักษะฝีมือที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ รองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจในอนาคต

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอนได้ขับเคลื่อนร่วมกับโรงเรียนในสังกัดทั้ง ๘ เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ ระหว่างเรียนจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น ครอบครั้ว ผู้นำทางศาสนา และโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยการสร้างเสริมประสบการณ์การเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต ด้วยหลักแนวคิดร่วมการขับเคลื่อนของทุกภาคส่วนนั้นคือ “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” สู่การศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการติดตามหลักสูตรที่ได้รับ ความนิยม จำนวนผู้ผ่านการฝึกอาชีพสามารถนำความรู้ไปสร้างรายได้และประกอบอาชีพได้จริง

- วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน จัดการพัฒนาการเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ไว้ ดังนี้

๑. การจัดการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนในระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและการพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบ คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ ผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และ อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

๒. จัดหาเงินกองทุน เพิ่มนักเรียนสายอาชีวศึกษา นำเข้าสู่ตลาดแรงงาน

๓. จัดให้มีการเชื่อมโยงหลักสูตรของสายอาชีวศึกษากับมาตรฐานวิชาชีพต่างๆ

๔. จัดให้มีการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ เพื่อสมรรถนะ ให้แก่ ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป

- สถานการณ์แรงงานของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ในปี ๒๕๖๖ นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้ง ตำแหน่งงานว่างจำนวน ๗๒๘ อัตรา โดยมีผู้สมัครงาน ๖๘๑ คน และได้รับการบรรจุงาน ๔๗๙ คน (อัตรา บรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง ร้อยละ ๖๕.๘๐) วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียงจึงคำนึงถึงการส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนฝึกทักษะพื้นฐาน และทักษะอาชีพ เพื่อรองรับการมีงานทำงานทำหลังจากสำเร็จการศึกษา

- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๙ จัดการศึกษาและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดย มีทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะชีวิต สังคม วิชาการ และอาชีพ ให้นักเรียนออกสู่สังคม พึ่งพาตนเองได้นั้น โรงเรียนจึงมีแนวทางการพัฒนานักเรียนด้านต่างๆ คือ ๑) การพัฒนาด้านสุนทรียภาพและ ความสามารถนักเรียน ๒) การส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน ๓) การพัฒนาระบบดูแลนักเรียนด้าน สุขภาพอนามัย และ ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา

- ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะ อาชีพของผู้เรียนทางด้านอาชีพ มีกิจกรรมงานอาชีพที่สามารถหารายได้ในระหว่างเรียน มีหลักสูตรในการฝึก ทักษะในงานอาชีพ

๑.๒) การอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill)

๑. กิจกรรมตลาดนัดพอเพียง โรงเรียนห้องสอนศึกษา ในพระอุปถัมภ์ฯ

๒. วิสาหกิจเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์ โรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์

๓. กิจกรรมการปลูกพืชผักทั่วไป โครงการ “เสริมสร้างทักษะอาชีพโครงการตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ (กพด.) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน” โรงเรียนปายวิทยาคาร

๔. โครงการ M.D. Academic Camp กิจกรรม ส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพโรงเรียนแม่ลาน้อยครูณสิกข์

๕. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะชีวิตและพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน,โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการแปรรูปผลิตภัณฑ์เบอร์รี่หรือหม่อน โรงเรียนแม่สะเรียง "บริพัตรศึกษา"

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีการจัดอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ(Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) ให้กลับกลุ่มเป้าหมายในชุมชน

- วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชินีแม่ฮ่องสอน มีการดำเนินโครงการศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน (Fix it) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๗

- วิทยาลัยการอาชีพแม่สะเรียง มีการดำเนินโครงการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพกำลังคน (Up-skill , Re-Skill) มีการฝึกอบรมในรายวิชา ได้แก่ ๑.ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์ไฟฟ้าเบื้องต้น ๒.การพัฒนางานด้าน IOT เพื่อควบคุมด้านการเกษตร และ ๓.งานติดตั้งไฟฟ้าในอาคาร

- โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๙ มีการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพนักเรียน โดยการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรงานอาชีพท้องถิ่นเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการปฏิบัติงานและต่อยอด ไปสู่การมีอาชีพที่ยั่งยืน และมีรายได้ระหว่างเรียน จำนวน ๕ ฐานงานอาชีพ ได้แก่

๑) ฐานการเรียนรู้งานด้านเกษตร

๒) ฐานการเรียนรู้งานคหกรรม (กาแฟ/ขนม)

๓) ฐานการเรียนรู้งานผ้า (ผ้าย้อม/ทอผ้า/ตัดเย็บ)

๔) ฐานการเรียนรู้รักษาสิ่งแวดล้อม

๕) ฐานการเรียนรู้งานช่าง/งานซ่อม/งานอุตสาหกรรม

สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ตามแผนการเรียนที่แสดงให้เห็นถึงทักษะที่เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการช่วยให้ผู้เรียนลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และสามารถสร้างอาชีพให้กับผู้เรียนและครอบครัวได้ เช่น แผนการเรียนคหกรรม แผนการเรียนอุตสาหกรรม แผนการเรียนเกษตร เป็นต้น

๓) ปัญหาอุปสรรค

๑. ปัญหาด้านบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพไม่เพียงพอต่อการเรียนการสอน

๒. ปัญหาด้านงบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนได้เต็มรูปแบบ

๓. ปัญหาเรื่องวัตถุดิบที่ใช้ในการแปรรูป หรือทำกิจกรรม มีบางฤดูกาล

๔. อุปสรรคในเรื่องการจัดการท่องเที่ยว สามารถจัดได้เป็นช่วงฤดูกาล ไม่สามารถจัดได้ทั้งปี

๕. ด้านระยะเวลาในการจัดการศึกษา

๖. ด้านงบประมาณ

๗. ภายในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง และพื้นที่ใกล้เคียงมีจำนวนของสถานประกอบการที่รองรับการฝึกอาชีพของนักศึกษาค่อนข้างน้อย นักศึกษาบางส่วนจึงต้องออกฝึกอาชีพในพื้นที่ต่างจังหวัดซึ่งส่งผลให้มีความใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

๔) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

- ควรมีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการให้มากขึ้นทั้งภายในพื้นที่อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย ภายในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และภายนอกจังหวัด

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่เป็นแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- แนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้ตรงโจทย์ ในฐานะกุญแจสำคัญที่ผลักดันให้เด็กและเยาวชนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในศตวรรษที่ ๒๑ ภายใต้แนวคิด “ความเท่าเทียมทางการศึกษา” เด็กและเยาวชนต้องมีโอกาสได้รับการพัฒนาอย่างถ้วนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรู้ เพราะความรู้เป็นต้นทุนที่สำคัญ ซึ่งจะช่วยให้เด็ก ที่ไม่ว่าจะยากดีมีจน สามารถเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดีได้ การพัฒนาทักษะของเด็กและเยาวชน ภายใต้แนวคิด Learn to Earn จึงตอบโจทย์ และตรงกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มุ่งเน้นให้ทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุน และส่งเสริม เสริมสร้าง การพัฒนาทักษะให้กับคนรุ่นใหม่ หรือคน Generation Z ด้วยทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑